

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7.50
za četrť leta 3.80
za 1 mesec 1.30

Posamezna številka 30 vin.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, hiša zdravnika dr. Štuheca.

Rokopisi se ne vrnejo.

Telefon št. 46.

Štev. 9

Ptuj, 1. junija 1919

I. letnik

Bodimo sebični!

V dneh silnega psihičnega prenapetja živimo; vsak dan čakamo z nervoznostjo, kaj nam bodo prinesli telegrami iz Pariza, kjer se svetu kuje usoda. Ves planet je v vznemirjenju, vse bolj kakor kdaj med vojsko. Nemčija leži strta na tleh in niti ganiti se ne more brez bolestrnega vzdihla in še sto let se ne bo gnila. Francoska triumfira. Lep bi bil ta triumf, če ne bi trpeli ob njem tudi mi. Zmagoslavje velikih je potegnilo nas male pod kolo in nevarnost je, da nas stre. Do koga naj se obrnemo Jugoslovani? Saj vidimo, da mogočnikom v Parizu ni do nas. Odpravili so nas s problematičnimi predpisi zveze narodov in poverili so nam z drugimi slovanskimi državami vred uloge vzdrževalcev evropskega ravnovesja (Schwegel S. N. št. 125.) Dokler nismo utrjeni na znotraj, ne moremo biti kos tej nalogi, osobito ne, ker ima Italija proste roke, da z vsemi močmi ovira razvoj naše države in nam trga kose od živega telesa. Spravili nas bodo tudi v gospodarsko odvisnost. Angleški in francoski kapital kupuje srbske rudnike in tudi na Reki si že pripravlja tla. Opreznost velja!

V politiki je altruizem neznan pojem. In zaupljivost pogubno zlo. Postaviti se moramo na stališče osamosvoje in neodvisnosti. Danes marširajo jugoslovanski polki zmagonosno in jemljejo na Koroškem, kar je naše. Čast vojski! Kar bomo posedli, bomo imeli. Če ne bi si sami pomagali, bi nas mirovna konferenca mirne duše izročila Nemcem, kakor nas je že davno izročila Lahom na milost in nemilost. V nas samih je moč. Nase moramo zidati, sami delati; ne na desno, ne na levo ne smemo gledati. V domači hiši se moramo ojačiti, trdi moramo biti na zunaj in neizprosni. Postati moramo politično sebični. Učimo se od Angleške in Francoske!

Naše vodne sile.

„Slovenski Narod“ prinaša v št. od 26. t. m. prav zanimiv članek o naših vodnih silah iz peresa dr. tehn. Milana Vidmarja. Ker se razpravlja v tem članku tudi o naši Dravi, priobčujemo tozadevni odlomek ki se glasi:

„Naša Jugoslavija ima tudi tik ob svoji severni meji velikanske vire vodne energije. Drava ima v svojem teku po Koroški in po Štajerski celo vrsto stopenj, ki so izrabne za velike vodne naprave. Več kot 200.000 konjskih sil dere neizčrpanih z valovi naprej. To je naše bogastvo naša prihodnost. To je vir energije za naše železnice, za razsvetljavo naših mest, za industrijo, katero si moramo organizirati. Te vodne sile ne smemo pustiti neizrabljene, drugače bodo prekmalu postale preslabotne naše roke za delo, drugače bomo prav po nepotrebnem izčrpali premogokope. Čela vrsta vodnih naprav mora v kratkem času, v teku nekaj let, zrasti ob naši Dravi. Velikansko električno omrežje moramo potegniti čez celo Slovenijo in velik del Hrvatske.

V to omrežje moramo vplesti tudi manjše vodne sile, ki nam stoje na razpolago ob Savi, Kolpi in Uni. Ravgotako kakor severna Italija mora tudi severna Jugoslavija postati industrijski del naše države.“

Želimo, da bi se prav kmalu uresničile te zlate pisateljeve besede. Pisane so nam čisto iz srca. V duhu vidimo pred seboj v Ptuju in okolici dvigati se mogočne tovarne, mesto in dravsko polje žari ponoči v električni razsvetljavi. Obrtniki — posestniki nadomestili so človeško delavno moč z moderno elektriko. Žo pred vojno hotel je neki konzorcij (na čelu mu ptujski trgovec Schranke) doseči koncesijo za takozvani Dravski kanal, ki bi se naj skopal od Maribora do hrvatske meje. V Ptuju bi naj bila električna centrala. Konzorcij je po raznih sleparijah tudi že bil dosegel razlastitev potrebnih zemljišč ob Dravi. Naše ljudstvo se je takrat upiralo dotičnemu podjetju, ker smo se zavedali, da hoče nemška industrija samo pomagati graditi most od Berlina do Trsta preko našega slovenskega ozemlja.

Ta občutek je imel z našimi voditelji vred vsak najpreprostejši kmetič. Raditega so naše zavedne občine, posebno Nova vas pri Sv. Marku po svojem predstojniku g. Veršiču skušali celo z drago pravdo prepričati zvito nakano nemškega kapitala. — Danes pa odločuje glede vodne sile slovenske Drave le naš narod. Vodna sila se bo izrabila le v korist našega naroda. Naš domači kapital se naj tu v najkrajšem času plodonosno naloži. Svoječasno že izdelani projekt, ki je gotovo shranjen v spisih ptujskega okrajnega glavarstva, se naj po strokovnjakih takoj pregleda in preuči. Mogoče brani dobro zrno. Saj je bila zamišljena ptujska električna centrala v tako velikem obsegu, da bi bila oddajala električni tok do Dunaja. Zakaj bi se ta tok sedaj ne obrnil proti jugu po celi Sloveniji in bratski Hrvatski. Treba je podjetnosti, potem postane gotovo severna Jugoslavija industrijski del naše države.

Iz seje mestnega sosveta

25. maja 1919.

Mestni sosvet je odobril v seji dne 28. maja predloge glede slovenskih uličnih napisov, kakor jih je izdelal v ta namen izbrani odsek. Sklenil je, da se naroče takoj tablice za hišne številke z napisi na račun hišnih posestnikov. Za danes izdamo le, da je dobila Bismarčkova ulica ime Krekove. Druga imena prinesemo prihodnjič.

Dalje se je sklenilo, da se po tozadevni naredbi Narodne vlade s 30. junijem t. l. odpuste iz službe vsi nemški mestni uradniki. Obenem se bodo razpisala izpraznjena službena mesta. Opuščenim nemškim uradnikom je dano na voljo, da lahko prosijo za zopetni sprejem, če so državljani kraljevine SHS in pa če so slovenščini; kos v govoru in pisavi. Odslovljeni namesčenci, ki ne mislijo prositi, da se vnovič sprejmejo, dobe plačo še do 31. avgusta t. l., če opravljajo službo in stanujejo v Ptuju.

Ob koncu seje je prišlo do živahne po-

litične debate. Povdarjalo se je, da se Nemcem v Ptuju ves čas od prevrata do danes osebno ni skrivil las. Res je, da so se dogodili enkrat poulični izgredi, ki smo jih že tedaj obsodili. Vendar so bili ti le posledica nemških grozodejstev in surovosti na Koroškem. Kljub temu pišeje graški listi o stvari skrajno neresnično in sramotilno za nas; kdor čita te izrodke nemške zlobe in ni poučen o resničnem stanju v Ptuju, bi mislil, da Nemce tu obešamo, ka-li.

Z enako zlobnostjo so širili Nemci med ljudstvo ostudne laži o srbskih vojakihi, ki so bili nekaj dni v Ptuju, češ da so umorili štiri ženske in jih pometali v Dravo in kdo ve, kaj še. Namen teh bedasto-zlobnih vesti je prozoren in dela čast nemškemu imenu.

K temu pride še Ornig in njegova družba, ki potom letakov in plačanih duš iz varnega zavetja neprestano hujska po naših krajih.

Dokazano je, da imajo ptujski Nemci ozke stike z Gradcem. In vendar tem poštenjakom ne pride na um, da bi v Gradcu ovrgli neresnične vesti, ki krožijo tam o Ptuju. Nemški člani sosveta se bili pozvani, naj po svojih brezdvomnih zvezah poskrbje za to, da se te in enake bajke v Novi Avstriji dementirajo, da nemški časniki poročajo le resnico in da prestanejo s hujskanjem med nami.

Nemški člani sosveta so na te opravičene očitke povdarjali svojo lojalnost, s katero so dosegli, da se je ptujsko nemško prebivalstvo obnašalo ves čas mirno; obljubili so, da bodo v zgoraj označenem smislu upivali na Gradec, da se ublažijo nasprotstva.

Res radovedni smo, koliko bo ta upliv zalegel, če sploh pride Gradcu do ušes.

Gospodarstvo.

Svinjska rudečica.

Dr. Zavrnik.

Menda ni bolezn, ki bi bolj in dalje časa razsajala med ščetinarji, kakor svinjska rudečica. In vendar še večina kmetovalcev do danes ne pozna bistva te bolezn.

Svinjska rudečica, tudi pereči ogenj ali periček imenovana, je nalezljiva kuga. Povzročitelj je bacil, ki je velik eno ali poldrugo tisočinko milimetra. Pride v telo po krmi ali vodi, ki je bila onesnažena, oziroma okužena po blatu, vodi, krvi in drugih odpadkih bolnih svinj. Ti bacili se drže namreč v blatu in in vodi; glavna zalega je v krvi, če je pa svinja močno bolna, jih najdeš po celem telesu. Iz tega je razvidno, kako lahko se bolezen razširi. Treba je le, da je bila bolna svinja na pašniku, kjer se pasejo druge in že je možnost dana, da se vse nalezajo bolezni.

Bolezen ne nastane brez teh bacilov. Mnogokrat se sliši, da je detelja vzrok bolezn; to je mogoče samo takrat, če je bila detelja že s kaljo bolezn okužena.

Pogosto prenašajo in razširjajo to bolezen psi s tem, da izkopavajo preplitvo zakopane poginule svinje in vlačijo mrhovino